

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2010

Instrumente Structurale
2007-2010

OI POSDRU

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII

Seminarul "Absolvenții și Piața Muncii. Considerații asupra primelor rezultate ale studiului"

Procesul de implementare a studiului: retrospectivă și rezultate

Prof. univ. dr. ing. Mihai Popescu
Coordonator beneficiar proiect

21 – 22 Noiembrie 2011, Institutul Național de Statistică, București

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

Absolvenții și Piața Muncii
Studiu național de monitorizare

Proiecte strategice
pentru Învățământul Superior

Proiect strategic co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Proces complex încununat cu succes, bazat pe colaborare (echipa centrală, partenerul german, colaboratori instituționali)

Universități participante la studiu

- **55 universități**

41 universități de stat

14 universități particulare

care acoperă toate categoriile de instituții de învățământ superior:

de stat și particulare

din toată țara

mici și mari

specializate și generale

- **221 635 absolvenți de studii superioare de licență**

148 165 absolvenți ai promoției 2008-2009

73 470 absolvenți ai promoției 2004-2005

Etape proces implementare studiu

Dezvoltarea chestionarului (*la nivel național și instituțional*)

Consolidarea și validarea bazelor de date privind absolvenții
(*înainte și după aplicarea chestionarului*)

Pretestarea chestionarului – testarea chestionarului și a
procesului de aplicare (*pretestare declarată și pretestare nedeclarată
cu participare voluntară*)

Aplicarea efectivă a chestionarului (*aplicarea chestionarului la nivel
instituțional*)

Analiza datelor și elaborarea raportului final

Dezvoltarea chestionarului (la nivel național și instituțional) (1)

Pentru dezvoltarea chestionarului de monitorizare, au fost analizate:

- chestionar anexă OMECT 6012/2008
- chestionar proiect CHEERS
- chestionar proiect REFLEX
- chestionar studiu de monitorizare francez

Au fost integrate propunerile și observațiile reprezentanților universităților participante la studiu.

Chestionarul a fost dezvoltat în strânsă colaborare cu echipa partenerului german INCHER Kassel.

Dezvoltarea chestionarului (la nivel național și instituțional) (2)

Structură chestionar de monitorizare APM

- 15 secțiuni de întrebări
- Nucleu întrebări (*chestionar de bază*)
- Itemi/ întrebări specifice pentru absolvenții de psihologie și drept (*chestionar extins*)

Consolidarea și validarea bazelor de date (1)

Consolidarea și validarea bazelor de date, de la nivel instituțional, cu datele de contact ale absolvenților – un demers important cu un efect major asupra rezultatelor studiului.

Diferențe între instituțiile de învățământ superior din România, în ceea ce privește gestionarea informațiilor privind absolvenții.

În mediul academic nu există un sistem comun, standardizat, care să conțină informații despre absolvenți și să permită accesul la o bază de date comună, în vederea facilitării etapei de aplicare a chestionarului.

Consolidarea și validarea bazelor de date (2)

Gestiunea datelor privind studenții, în format electronic, la nivelul fiecărei universități, a cunoscut o dinamică accelerată în ultima perioadă.

Bazele de date privind promoția 2009 au fost mult mai bine populate decât cele privind promoția 2005.

Consolidarea și validarea bazelor de date (3)

Factori externi mediului academic (1)

1. *Inexistența*, la nivel național, a *unui sistem public integrat*, de tip guvernare electronică, prin intermediul căruia datele privind cetățenii, în calitate lor de absolvenți sau persoane active, să poată fi corelate cu datele existente la nivelul universității.

2. *Diversificarea ofertelor de telefonie fixă și mobilă*

În ultimii cinci ani, piața românească de telefonie fixă și mobilă a fost foarte dinamică și, ca urmare, probabilitatea ca o persoană să își schimbe numărul de telefon este destul de ridicată.

Consolidarea și validarea bazelor de date (4)

Factori externi mediului academic (2)

3. Diversificarea ofertelor de servicii e-mail

Oferta serviciilor de e-mail s-a diversificat, multe persoane renunțând la vechile adrese de poștă electronică, pentru a beneficia de noile facilități (exemplu, gmail). Acest fenomen se adaugă celui natural, de utilizare a adreselor alocate la locul de muncă.

4. Diversificarea rețelelor de socializare - HI5, Facebook, Twitter, LinkedIn

Profilurile utilizatorilor conțin numeroase date de identificare și există posibilitatea creării de rețele proprii de prieteni sau de grupuri de apartenență, între care grupurile de absolvenți sunt foarte frecvente.

Consolidarea și validarea bazelor de date (5)

Etape generale în vederea consolidării și validării bazelor de date privind absolvenții (la nivel de universitate)

1. Identificarea informațiilor privind absolvenții studiilor universitare de licență (promoția 2004-2005 și promoția 2008-2009), existente în cadrul universității (format electronic și/sau hârtie, la nivel de facultate/universitate).
2. Introducerea informațiilor existente la nivelul universității/facultății (identificate anterior) într-o bază de date centralizată la nivel instituțional, pornind de la un **set de date de referință** privind absolvenții și verificarea procedurii de introducere.

Consolidarea și validarea bazelor de date (6)

3. Completarea în baza de date centralizată la nivel instituțional a informațiilor lipsă privind absolvenții utilizând diferite metode specifice de căutare.
4. Validarea informațiilor privind absolvenții, existente în baza de date centralizată la nivel instituțional, prin utilizarea de metode și tehnici specifice.
5. Integrarea la nivel național a bazelor de date validate în cadrul universităților (etapă opțională)

Pretestarea declarată (1)

- Chestionarul în format hârtie a fost aplicat pe un număr de 17 absolvenți de învățământ superior din promoții apropiate celor vizate (2005 și 2009).
- Absolvenții au avut formații academice diverse (cu o pondere mai ridicată a domeniilor sociologie și psihologie).
- Absolvenții au fost anunțați că participă la o testare a chestionarului.
- Aplicarea chestionarului a fost organizată sub forma unui semi-interviu/semi-focus grup coordonat și moderat de patru membri ai echipei centrale a proiectului.

Pretestarea declarată (2)

În urma pretestării declarate:

- 23 de întrebări au fost modificate
- 5 întrebări au fost reordonate
- 7 întrebări de evaluare a chestionarului au fost concepute (pentru pretestarea nedeclarată)

Având în vedere obiectivele și modalitatea de desfășurare, pretestarea declarată (și activitățile ulterioare legate de aceasta) a reprezentat o etapă finală a activității de elaborare a conținutului chestionarului.

Pretestarea nedeclarată (1)

Au participat (voluntar) 11 universități:

ACADEMIA TEHNICĂ MILITARĂ DIN BUCUREȘTI

UNIVERSITATEA "POLITEHNICA" DIN TIMIOARA

UNIVERSITATEA "ȘTEFAN CEL MARE" DIN SUCEAVA

UNIVERSITATEA "DUNĂREA DE JOS" DIN GALAȚI

UNIVERSITATEA "BABEȘ-BOLYAI" DIN CLUJ – NAPOCA

UNIVERSITATEA „DANUBIUS” DIN GALAȚI

UNIVERSITATEA ROMÂNĂ DE ȘTIINȚE ȘI ARTE "GHEORGHE CRISTEA" DIN BUCUREȘTI

UNIVERSITATEA DIN PETROȘANI

UNIVERSITATEA DIN PITEȘTI

UNIVERSITATEA „PETRE ANDREI“ DIN IAȘI

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE MUZICĂ DIN BUCUREȘTI

Pretestarea nedeclarată (2)

Invitația privind completarea on-line a chestionarului a fost transmisă unui eșantion format din **aproximativ 4000 de absolvenți ai promoțiilor 2005 și 2009.**

Au fost testate **mai multe variante de abordare**, prin utilizarea a trei metode diferite de transmitere a invitației, către grupe distincte de absolvenți:

- invitație prin mesaj e-mail
- invitație transmisă prin poștă
- invitație transmisă personal (în plic închis).

Pretestarea nedeclarată (3)

Obiectivele principale ale pretestării nedeclarate au fost orientate către:

- validarea formatului electronic
- identificarea metodelor optime de transmitere a invitațiilor și obținerea unui volum de date suficient pentru testarea instrumentelor de analiză
- testarea procedurilor și a instrumentelor de monitorizare a procesului și a canalelor de comunicare cu universitățile.

Pretestarea nedeclarată, inclusiv activitățile premergătoare și ulterioare legate de aceasta, au reprezentat o primă etapă a activității de aplicare efectivă a chestionarului.

Aplicarea chestionarului (1)

Colaborarea

Proceduri comune (recomandări redactate la nivel central, cu luarea în considerare a sugestiilor venite din partea echipelor din universități)

Calendar comun de aplicare

Mesaje unitare

Adresa de grup și forumul

Aplicarea chestionarului (2)

Decizii de natură strategică și operațională esențiale pentru desfășurarea procesului (1)

- realizarea unei baze de date unice și, implicit, a unei aplicații specifice, care să fie instalată pe un server al echipei centrale și care să asigure colectarea centralizată a răspunsurilor absolvenților pe întreg parcursul etapei de aplicare efectivă a chestionarului
- realizarea unei componente a aplicației asociată chestionarului electronic care să permită introducerea întrebărilor specifice într-o manieră “filtrată” de domeniul de studiu, întrebările specifice fiind vizualizate doar de absolvenții domeniilor respective

Aplicarea chestionarului (3)

Decizii de natură strategică și operațională esențiale pentru desfășurarea procesului (2)

- introducerea în cadrul aplicației electronice a chestionarului a unor liste care să permită completarea mai facilă și mai uniformă a acestuia și care să reducă numărul de întrebări deschise și procesul de codificare a răspunsurilor (în urma analizei rezultatelor din pretestarea declarată), majoritatea listelor având un grad rezonabil de detaliere pentru a permite preluarea lor (ca anexe) în versiunea tipărită a chestionarului

Aplicarea chestionarului (4)

Cadrul general al aplicării chestionarelor (1)

- aplicarea chestionarului de monitorizare s-a realizat, în principal, în varianta on-line și numai exceptional (la cerere) în varianta tipărită
- chestionarul a avut patru variante diferențiate pe promoțiile 2005 și 2009, disponibile atât în limba română, cât și în limba engleză (diferențierea variantelor fiind minimă)
- chestionarul on-line aplicat a avut un format și un conținut unic pentru toate instituțiile participante

Aplicarea chestionarului (5)

Cadrul general al aplicării chestionarelor (2)

- chestionarul tipărit a avut același conținut ca și chestionarul on-line și un format apropiat
- variantele de chestionar au fost completate cu liste de selecție pentru facilitarea completării
- varianta de bază a chestionarului a fost testată înainte de aplicare atât în ceea ce privește structura și conținutul (o variantă tipărită), cât și ca aplicație electronică (varianta on-line) în cadrul acțiunilor de pretestare

Aplicarea chestionarului (6)

Gestionarea chestionarelor (1)

- gestionarea chestionarului electronic s-a realizat centralizat printr-o aplicație și o bază de date instalate pe un server al echipei centrale (cu excepția etapei de pretestare nedeclarată, acțiune pe parcursul căreia s-a folosit o aplicație instalată pe un server al INCHER Kassel)
- accesarea paginii chestionarului s-a făcut atât din site-ul central al proiectului, cât și din pagini dedicate realizate în site-urile universităților participante

Site-ul a fost testat în cadrul echipei proiectului: echipa centrală + echipele instituționale ([ex. mesaj referitor la testarea aplicației](#)).

Aplicarea chestionarului (7)

Gestionarea chestionarelor (2)

- accesul absolvenților la chestionar s-a făcut pe baza unui cod unic alocat, aplicația generând ulterior un cod secretizat asociat acestuia
- generarea codurilor de acces și alocarea lor pe universități s-a realizat de către echipa centrală în colaborare cu partenerul german
- înaintea fiecărei etape de contactare au fost generate liste de coduri utilizate, care au fost transmise echipelor instituționale (pentru eliminarea lor din listele de absolvenți care urmau să primească scrisori de reamintire)

Aplicarea chestionarului (8)

Gestionarea chestionarelor (3)

- echipa centrală a realizat și transmis echipelor instituționale o procedură bazată pe o aplicație electronică pentru selecția facilă a absolvenților care au accesat chestionarul
- în primele trei etape de contactare nu s-au transmis chestionare tipărite absolvenților, acestea fiind trimise absolvenților care au solicitat în ultima etapă de contactare
- colectarea chestionarelor tipărite și transpunerea lor în format electronic (prin introducere manuală) a fost realizată la nivel central
- accesarea chestionarului a fost posibilă doar până la o dată limită prestabilită (31 martie 2011)

Aplicarea chestionarului (9)

Realizarea și transmiterea invitațiilor de participare (1)

- invitațiile de participare la studiu către absolvenți (*ex. mesaj către universități – model invitație studiu*) au fost transmise exclusiv de către echipele instituționale pentru propriii absolvenți; (*ex. mesaj Ziaa Z, ex. mesaje echipe instituționale 1,2*)
- transmiterea invitațiilor s-a făcut simultan după o planificare și respectând un set de recomandări realizat la nivel central
- invitațiile de participare s-au transmis pe două căi: scrisori poștale (pentru toți absolvenții care au avut adresă poștală) și mesaje e-mail (pentru toți absolvenții care au avut adresă de e-mail, indiferent dacă li s-au transmis și invitații poștale sau nu)
- transmiterea invitațiilor poștale și a celor prin e-mail a fost defazată pentru a permite primirea lor simultană de către absolvenți (e-mail-urile au fost transmise cu două zile mai târziu decât scrisorile poștale)

Aplicarea chestionarului (10)

Realizarea și transmiterea invitațiilor de participare (2)

- scrisorile și e-mail-urile care nu au ajuns la destinatar din cauza adresei neactualizate sau greșite au fost monitorizate la nivel instituțional (pentru a fi eliminate din baza de date) și raportate (din punct de vedere statistic) echipei centrale, folosindu-se chestionarul on-line de raportare
- informările absolvenților privind opțiunea de neparticipare la studiu au fost monitorizate la nivel instituțional (pentru a fi eliminate din baza de date) și raportate (din punct de vedere statistic) echipei centrale, folosindu-se chestionarul on-line de raportare
- invitarea absolvenților la studiu s-a făcut în patru etape distincte de contactare (la un interval de timp de cel puțin 3 săptămâni), în care a fost transmisă o invitație la studiu, urmată de trei mesaje de reamintire; ([ex. invitație de participare la studiu](#))

Aplicarea chestionarului (11)

Realizarea și transmiterea invitațiilor de participare (3)

- echipa centrală a realizat modele unice pentru mesajele de invitație și de reamintire, acestea putând fi adaptate de echipele instituționale, în limita menținerii informațiilor principale
- mesajele de invitație au fost personalizate și au conținut codul de acces al absolventului
- echipa centrală a elaborat o procedură de tipărire a scrisorilor, etichetelor și realizare a mesajelor e-mail personalizate într-o manieră automată și a transmis-o echipelor instituționale
- scrisorile de invitație au avut anexată o secțiune cu informațiile cele mai importante despre proiect, iar pentru ultima etapă de contactare, un obiect promoțional ([semn de carte](#)) care să încurajeze participarea absolvenților la studiu

Aplicarea chestionarului (12)

Realizarea și transmiterea invitațiilor de participare (4)

- echipa centrală a furnizat echipelor instituționale materialele necesare pentru tipărirea invitațiilor poștale
- echipa centrală a încheiat un contract cu Poșta Română, ce a permis decontarea centralizată a cheltuielilor pentru serviciile poștale (transmiterea invitațiilor și colectarea centralizată a chestionarelor tipărite folosind o căsuță poștală dedicată)
- scrisorile de invitație au fost transmise în modul “corespondență simplă”, având o mențiune pentru cazul în care cel care avea să primească scrisoarea nu era destinatarul vizat
- plicurile cu chestionare tipărite s-au transmis în modul “cu confirmare de primire”

Aplicarea chestionarului (13)

Monitorizarea procesului de aplicare a chestionarelor (1)

- echipele instituționale au transmis către echipa centrală câte o scrisoare și câte un e-mail de invitație, respectiv reamintire, în fiecare etapă de contactare a absolvenților, odată cu cele transmise către aceștia ([ex. invitație primită de la universități](#))
- echipele instituționale au transmis grupului APM scurte informări privind activitatea desfășurată în cadrul etapelor de contactare a absolvenților, folosind adresa de e-mail dedicată acestuia
- echipa centrală a centralizat informațiile și documentele transmise de către echipele instituționale pe parcursul derulării procesului ([ex. centralizator](#))
- echipa centrală a realizat o aplicație electronică dedicată raportării on-line de către echipele instituționale a celor mai importante informații legate de contactarea absolvenților ([ex. formular raportare on-line](#))

Aplicarea chestionarului (14)

Monitorizarea procesului de aplicare a chestionarelor (2)

- pe parcursul desfășurării procesului de aplicare a chestionarelor și, în special, la încheierea fiecărei etape de contactare, echipele instituționale au raportat acțiunile realizate folosind chestionarul on-line
- echipa centrală a dezvoltat o aplicație electronică pentru contorizarea automată, zilnică, a situației accesărilor ([ex. infomări zilnice automate](#))
- echipa centrală a monitorizat zilnic evoluția numărului de accesări în baza rapoartelor generate automat de aplicația dedicată
- aplicația electronică de contorizare a accesărilor a transmis echipelor instituționale zilnic, în maniera automată, informări privind situația accesărilor și liste cu codurile utilizate și săptămânal grafice evolutive privind evoluția accesărilor ([ex. grafice](#))

Rezultate proces contactare (1)

Invitații/Absolvenți contactați (pe baza raportărilor universităților):

- **155 165 absolvenți** au fost invitați să participe
  - 113 628 absolvenți ai promoției 2008 - 2009*
  - 41 537 absolvenți ai promoției 2004 - 2005*
- **3 093 absolvenți** nu au vrut să participe

Răspunsuri

- **39 293 respondenți**
  - 28 766 respondenți din promoția 2008 - 2009*
  - 10 527 respondenți din promoția 2004 - 2005*

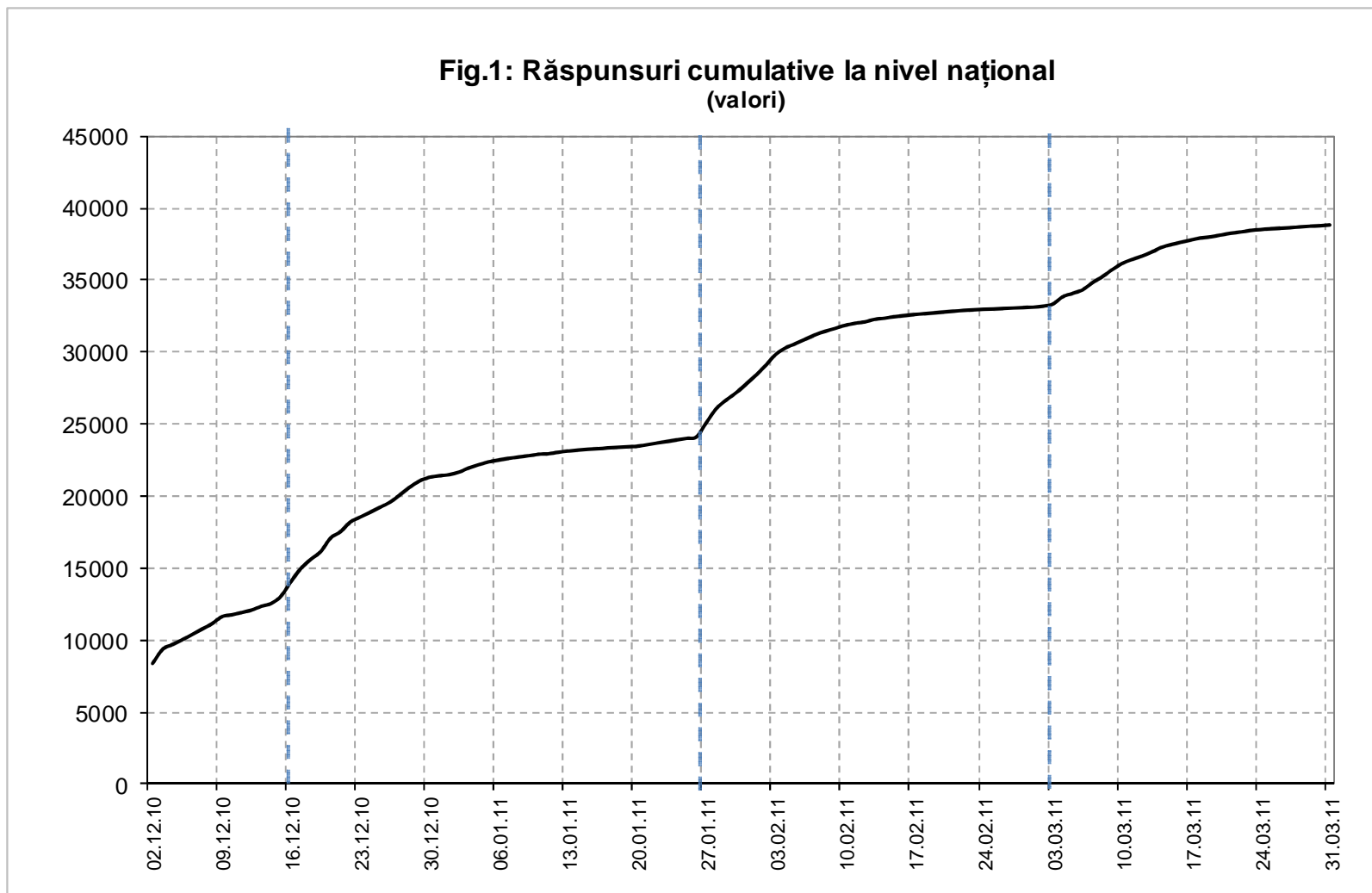

Rată de răspuns

20,88% rată de răspuns brută
29,33 % rată de răspuns netă

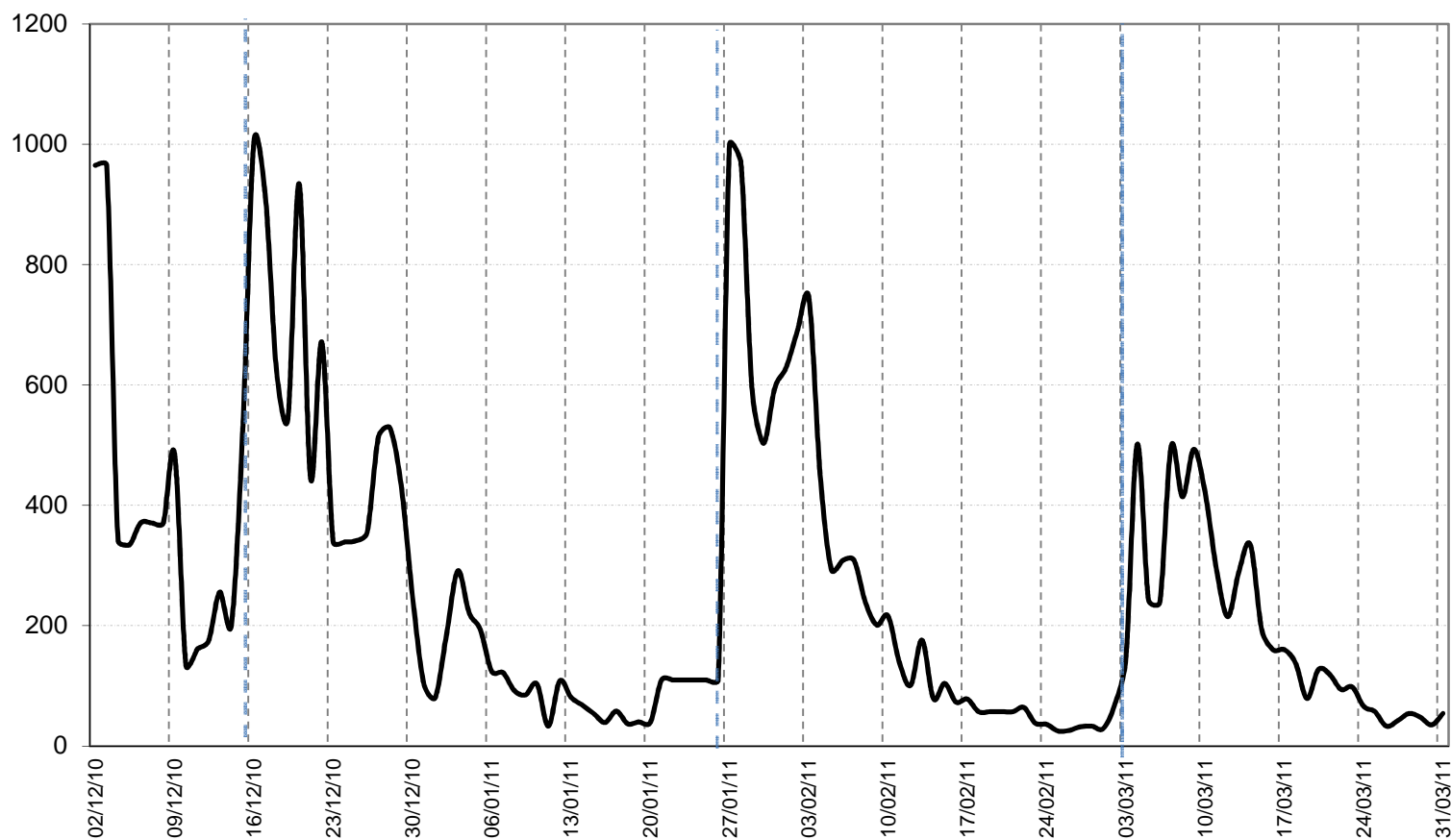

Rezultate proces contactare (2)

**Fig. 2 Situația accesărilor zilnice la nivel național
(valori)**

Absolvenții și Piața Muncii – proiect de succes

Reprezentativitate la nivel național a rezultatelor studiului

Metodologie unitară

Abordare științifică – expertiza partenerului INCHER Kassel

Cadru unitar de colaborare pentru toate universitățile implicate

Sustenabilitatea rezultatelor studiului

Absolvenții și Piața Muncii
Studiu național de monitorizare

Proiecte strategice
pentru învățământul Superior

Vă mulțumesc!